

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه

ظن نوعی، اماره و اصل عملی

جلسه ۲۸۲

استاد نجار زاده

ظن نوعی

مراد از شأن امارات این است که نزد غالب مردم، افاده ظن می‌کنند و اینکه امارات نزد شارع معتبر شدند، بخاطر همین افاده، ظن غالبی است و اگر برای شخص خاصی مفید ظن نبود، ضرری به اعتبار آن ندارد (چون برای غالب افراد افاده ظن می‌کند)؛ بلکه با وجود اینکه برای برخی افاده ظن نکرده، اما برای آنها حجت است؛ زیرا شارع به حجیت و اعتبار آن راضی شده.

اماره و اصل عملی

اصطلاح «اماره»، شامل «اصل عملی» نمی‌شود؛ بلکه این دو در مقابل هم قرار دارند؛ زیرا مکلف، زمانی به اصول عملی رجوع می‌کند که اماره نداشته باشد؛ یا به عبارت دیگر، زمانی که حجت برای حکم شرعی واقعی نداشته باشد، سراغ اصل عملی می‌رود.

اشکال: اگر اماره شامل اصل عملی نمی‌شود، چرا گاهی اصولیون، بر اصول عملی، حجت اطلاق می‌کنند؟

جواب: این اطلاق حجت، به معنای لغوی آن است نه به معنای اصطلاحی در علم اصول.